

Rektor
Högskolan i Kalmar
391 82 Kalmar

Sara Karlsson
BESLUT

2005-05-31
Reg.nr 641-4134-04

Ansökan om rätt att utfärda socionomexamen

Högskolan i Kalmar ges rätt att utfärda socionomexamen.

Ansökan

Högskolan i Kalmar har ansökt om rätt att utfärda socionomexamen. För granskning av ansökan har Högskoleverket utsett tre sakkunniga: professor Stina Johansson, Umeå universitet (ordförande), professor Hans Swärd, Lunds universitet och Per-Olof Forsblom, utvecklingschef i Uppsala kommun och ordförande för Föreningen Sveriges Socialchefer.

De sakkunniga har granskat högskolans ansökan med bilagor samt det kompletterande material som begärts in. Vid platsbesök på högskolan den 10 februari 2005 fördes intervjusamtal med rektor, prefekt, studierektor, lärare, studenter samt prorektor. Tillgången till bibliotek, lokaler och utrustning bedömdes också i samband med platsbesöket. De sakkunnigas yttrande bifogas.

Bedömning

De sakkunniga menar att programmet för socialt arbete har genomgått en positiv utveckling sedan 2003 och att det finns väl genomtänkta planer inför framtiden. Det finns dock enligt de sakkunniga skäl att fortsätta följa situationen när det gäller den vetenskapliga kompetensförsörjningen.

Beslut

Högskoleverket beslutar att ge Högskolan i Kalmar rätt att utfärda socionomexamen. Examensrätten kommer att följas upp om ett år vad avser tillgången till lärarkompetens.

Detta beslut har fattats av universitetskanslern Sigbrit Franke efter föredragning av utredare Sara Karlsson i närvaro av kanslichef Lennart Ståhle och avdelningschef Ragnhild Nitzler.

Sigbrit Franke

Sara Karlsson

Kopia till:

Utbildnings- och kulturdepartementet

De sakkunniga

Bedömagruppens yttrande

Högskolan i Kalmar (HiK) har ansökt om rätt att utfärda socionomexamen. För bedömning av ansökan har Högskoleverket utsett en grupp sakkunniga bestående av professor Stina Johansson från Umeå universitet (ordförande), professor Hans Swärd från Lunds universitet och Per-Olof Forsblom, ordförande för Föreningen Sveriges Socialchefer och utvecklingschef i Uppsala kommun. Sara Karlsson från Högskoleverket har medverkat som gruppens sekreterare.

Vår bedömning baseras dels på skriftligt underlag från HiK, dels på platsbesök vid lärosätet den 10 februari 2005. Vid platsbesöket fördes intervjusamtal med rektor, prefekt, studierektor, lärare, studenter samt prorektor. Tillgången till bibliotek, lokaler och utrustning bedömdes också i samband med platsbesöket. HiK har efter platsbesöket inkommit med kompletteringar. Dessa har vi dock endast tagit i beaktande i de fall då de förtydligat förhållanden som redan rådde vid platsbesökstillfället.

Utgångspunkter

Till grund för vår bedömning ligger de kvalitetsaspekter som Högskoleverket tillämpar i samband med prövningar av rätt att utfärda examina (Högskoleverkets rapport 2001:4R).

Omfattning och mål för socionomexamen föreskrivs i högskoleförordningen, Bilaga 2 – Examensordning:

37. Socionomexamen

Omfattning

Socionomexamen uppnås efter fullgjorda kursfordringar om sammanlagt 140 poäng.

Mål (utöver de allmänna målen i 1 kap. 9 § högskolelagen)

För att erhålla socionomexamen skall studenten ha

- ?? *förvärvat de kunskaper och den praktiska förmåga som krävs för socialt arbete på individ-, grupp- och samhällsnivå,*
- ?? *uppnått kompetens att medverka i förebyggande socialt arbete och socialt förändringsarbete på olika nivåer,*
- ?? *utvecklat förmågan att analysera och förstå sociala processer och problem samt kunna identifiera och strukturera behov av åtgärder och lösningar på olika nivåer,*
förvärvat kännedom om sådana samhälls- och familjeförhållanden som påverkar kvinnors och mäns livsbetingelser,
- ?? *uppnått förmåga att relatera olika typer av åtgärder inom verksamheten till de rättsregler och till de övergripande principer som styr lagstiftningen, bl.a. inom det sociala området.*

Härutöver gäller de mål respektive högskola bestämmer. Förordning (2001:23).

Vårt yttrande är en helhetsbedömning av lärosätets förutsättningar att ge en utbildning för socionomexamen av god kvalitet.

Bakgrund

Högskolan i Kalmar ger sedan tidigare kandidatexamen i socialt arbete. I samband med Högskoleverkets nationella utvärdering (Högskoleverkets rapportserie 2003:16) ifrågasattes högskolans rätt att utfärda denna examen och högskolan anmodades att åtgärda vissa brister, som främst rörde lärarkompetens, akademisk kultur och system för kursvärdering. Vid uppföljningen ett år senare konstaterade Högskoleverket att högskolan vidtagit ett flertal adekvata åtgärder för att höja kvaliteten i utbildningen och beslutade (2004-06-14) att högskolan behåller rätten att ge kandidatexamen i socialt arbete. Mot bakgrund av detta positiva omdöme beslutade högskolan att gå vidare och även ansöka om rätt att få utfärda socionomexamen.

Beskrivning

Programmet för socialt arbete 140 poäng ges vid Institutionen för Hälso- och beteendevetenskap vid Högskolan i Kalmar och beskrivs som en programutbildning av socionomkaraktär. HiK har inkommit med en ansökan grundad på utbildningsplan och kursplaner för detta program.

Den första halvan av utbildningen består av obligatoriska kurser och följs av tillämpad utbildning där teori och praktik integreras. Huvudämnet socialt arbete ges under terminerna 1, 3, 4, 5, 6 och 7. Även sociologi, psykologi/socialpsykologi och socialrätt ingår i det obligatoriska kursblocket. I termin 6 ges valbara profilkurser, varav två hittills har genomförts: *Socialt arbete med inriktning mot organisation och ledarskap* och *Socialt arbete med inriktning mot droger och ungdomskultur*. Utbildningen avslutas med en c-uppsats.

Vid tidpunkten för platsbesöket fanns en docentkompetent lektor och sju fast anställda adjunkter samt en visstidsanställd adjunkt knutna till utbildningen. Av adjunkterna hade två disputerat men ännu inte befordrats till lektorer, vilket skedde i april 2005. Ytterligare två av adjunkterna är inskrivna på forskarutbildning med sikte i första hand på licentiatexamen. Därutöver anlitas ett mindre antal timanställda och gästföreläsare. Lärare från Institutionen för humaniora och samhällsvetenskap bidrar till vissa delar av programmet, främst när det gäller sociologi och socialrätt.

Kring praktiken finns ett samarbete med bl.a. socialtjänst, behandlingshem, kriminalvård och försäkringskassa. Programmet utbildar främst för närregionen där det finns en uttalad efterfrågan på utbildad arbetskraft.

Centralt på högskolan finns långt gångna planer på nära samverkan med de andra lärosätena i region Sydost, dvs. Växjö universitet (VXU) och Blekinge tekniska högskola (BTH). Socialt arbete presenteras som ett av de områden där samarbetet har kommit längst. Det märks bl.a. i form av att HiK och VXU köper lärartjänster av varandra och samarbetar kring ett magisterprogram samt kring forskarutbildning.

Även inom högskolan, både inom den egna institutionen och med andra institutioner, finns början till allianser. Ett exempel är magisterkursen Health Services in Transition (HIT) där ett flertal ämnen samverkar. Profilmråden inom hälsa och medicin respektive idrott är under uppbyggnad.

Bedömning

Sedan ifrågasättandet 2003 ser vi att utbildningen och dess förutsättningar har väsentligt förbättrats på flera punkter, inte minst när det gäller organisation och ledarskap. Till det positiva hör att institutionen har flyttat till samlade lokaler som är både väl disponerade och väl utnyttjade.

Vi tycker vidare att de initiativ som tagits och de idéer som finns kring samarbete av olika slag är lovande. Enligt vår mening skulle utbildningen gynnas av närmare samverkan med Institutionen för humaniora och samhällsvetenskap. Man gör dessutom klokt i att ta tillvara kompetens inom högskolan för att utveckla valbara kurser som kan bli attraktiva också för studenter vid andra lärosäten, något som kommer att efterfrågas från avnämarråd.

BESLUT

2005-05-31

Reg.nr 641-4134-04

Sid 5

När det gäller utbildningens innehåll ser vi positivt på att 20 poäng socialrätt ingår. Vi anser även att teori och praktik integreras på ett bra sätt i utbildningen. Mycket tanke har lagts ned på att introducera studenterna till fältet och på kritisk reflektion kring de metoder som används i fält. Det finns en medveten pedagogik kring detta som löper genom hela utbildningen.

Samtidigt upplever vi att det ännu finns en viss obalans mellan teori och praktik i utbildningen där det akademiska fått stryka på foten. Detta beror förmodligen på att den vetenskapliga kompetensförsörjningen befinner sig i en uppbyggnadsfas. Den docentkompetente lektorns tid har hittills i stor utsträckning gått åt till utvecklingsarbete, arbete med en magisterutbildning i samarbete med VXU samt forskning. Detta har varit nödvändigt men har samtidigt inneburit att dennes tid till undervisning och studentkontakt begränsats. Även då ytterligare två lektorer tillkommit kvarstår svårigheten att ge både forskningen och studenterna tillräckligt med lektorstid. Meningen är att lärarnas arbetstidsavtal ska löpa över en treårsperiod där varje lärares andel forskning och undervisning kan variera i olika tidsperioder. Detta är en god tanke men vi hyser viss oro att antalet vetenskapligt meriterade lärare fortfarande är så litet att undervisningen blir sämre försörd i perioder av mycket forskning, och tvärtom.

Det finns emellertid enligt vår mening en väl genomtänkt policy för vetenskaplig kompetensutveckling, där bl.a. möjligheten för adjunkter att gå forskarutbildning ingår. Det finns även planer på att genom externa forskningsanslag anställa ytterligare en lektor, något vi stödjer. För oss framstår det dock som att denna främst blir en resurs i forskningen, mindre i undervisningen.

När det gäller uppsatsarbetet har vi invändningar mot det system som hittills tillämpats där man i vissa fall anlitar handledare (med magisterexamen) från fältet. Ambitionen att knyta samman praktiken och teorin är god men vi tror inte att detta är rätt sätt. Istället uppstår en orättvisa då de studenter som inte handleds av disputerade lärare får en sämre chans att prestera ett uppsatsarbete som är konkurrenskraftigt vid antagning till forskarutbildning.

Den ekonomiska situationen vid högskolan är ansträngd och det finns ett sparkrav på 40 miljoner under en tvåårsperiod. För programmet för socialt arbete innebär detta att antalet studenter som antas till höstterminen kommer att minska från 60 till 45. Det vore allvarligt om den ekonomiska situationen skulle hindra de fortsat-

BESLUT

2005-05-31

Reg.nr 641-4134-04

Sid 6

ta satsningar på vetenskaplig kompetenshöjning i lärarkåren som vi ser som nödvändiga.

Sammanfattningsvis menar vi att programmet för socialt arbete vid Högskolan i Kalmar har genomgått en positiv utveckling sedan 2003 och att det finns väl genomtänkta planer inför framtiden. Enligt vår mening finns dock skäl att fortsätta följa situationen när det gäller den vetenskapliga kompetensförsörjningen.